

ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ У ПІДПРИЄМСТВІ: СУТЬ, ПЛАН ЗАХОДІВ, НАПРЯМКИ

Кожне підприємство, яке націлене на одержання прибутку, змушене постійно відстежувати динаміку, обсяги й якість економічних процесів, що відбуваються в нашій державі, галузі, регіоні, а також за кордоном з метою збереження його конкурентних переваг і створення належних умов для надходження відповідних сум доходів (виручки). Таке відстеження може забезпечити комплексний та системний економічний аналіз, котрий необхідно професійно організувати.

За функціональним розподілом посадових обов'язків між управлінським персоналом підприємства, за організацію аналітичної роботи у підприємстві відповідає аналітик, а якщо такої посади в підприємстві немає, тоді ці обов'язки мають бути покладені на головного бухгалтерадприємства або на його заступника.

Суть раціональної організації аналітичної роботи у функціонуючому підприємстві, з нашої точки, полягає в тому, щоб правильно налаштувати механізм відбору вхідної інформації для проведення аналітичних процедур, її групування і трансформації й отримання вихідних аналітичних даних з метою своєчасного і повного забезпечення ними управлінського персоналу, інвесторів, працівників комерційних банків та інших користувачів такої інформації.

Організацію аналітичної роботи у підприємстві доцільно починати з її планування, що передбачає складання «Плану заходів з аналітичної роботи в підприємстві». У цьому плані необхідно передбачити наступні показники: назва заходу, термін його виконання, відповідальна особа за проведення заходу, позначка про виконання.

Серед заходів з організації аналітичної роботи варто запланувати такі: уточнення списку споживачів вихідної аналітичної інформації; коригування чинного переліку та розробка нових аналітичних показників, таблиць; внесення змін, доповнень до періодичності та форми подання вихідної аналітичної інформації; розширення і конкретизація джерел отримання вхідної планової, обліково-звітної інформації й уточнення методів її групування та трансформації і т. д.

Аналітичну роботу в підприємстві неможливо раціонально організувати, якщо не віднайти для неї оптимальну модель. Основними елементами комплексної аналітичної моделі в підприємстві, за твердженням В. В. Петровича, мають бути: 1) виробнича програма підприємства; 2) організаційно-технічний рівень виробництва; 3) виробничі ресурси; 4) собівартість виробництва продукції; 5) фінансові результати; 6) фінансовий стан підприємства; 7) ефективність використання ресурсів. ... в цьому переліку зазначено лише основні напрямки, які найбільш суттєво

характеризують відповідний аспект аналітичного дослідження, що не виключає можливості використання інших показників [1, с. 124 – 125].

Зауважимо, що, за нашим переконанням, аналітик підприємства повинен спочатку окреслити контури і межі показників для проведення ефективного аналізу, а потім поступово довести їхню кількість до оптимального значення, тобто до тієї межі, де надалі ні один показник не може бути вилученим, бо він дуже важливий для системи ухвалення управлінських рішень.

І. В. Спільник, О. М. Загородна пропонують 10 напрямків аналітичної роботи у підприємстві за кожен з яких мають відповідати певні суб'єкти аналізу (8 відділів: планово-економічний, виробничо-технічний, організації праці і заробітної плати, фінансовий, постачання, збуту, маркетингу, головного механіка та енергетика), бухгалтерія і конструкторсько-технологічна служба) [2, с. 73].

Вважаємо, що загалом це правильний підхід щодо раціональної організації аналітичної роботи у підприємстві. Правда, кількість напрямків, на наш погляд, може збільшуватись або зменшуватись. Все залежить від того який обсяг діяльності підприємства та його організаційно-технологічні особливості. Зрозуміло, що у великому підприємстві напрямків аналітичної роботи буде значно більше, ніж у середньому чи малому. Аналогічно із організаційно-технологічними особливостями, чим їх більше і вони складніші, тим більше деталізації потрібно в аналітичній роботі.

Таким чином, правильна організація аналітичної роботи позитивно впливає на підвищення ефективності ухвалення управлінських рішень у підприємстві, що, водночас, сприяє збільшенню сум його доходів (виручки) від реалізації продукції (робіт, послуг).

Список використаних джерел:

1. Петрович В. В. Моделювання господарської діяльності підприємства і використання економіко-математичних методів / В. В. Петрович // В кн. : Економічний аналіз: навч. посіб. – 3-тє вид, без змін / М. А. Болух, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатов та ін., за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – К : КНЕУ, 2007. – С. 100 – 127.

2. Спільник І. В. Економічний аналіз: навч. – метод. комплекс дисципліни (для студентів економічних спеціальностей) / І. В. Спільник, О. М. Загородна. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 432 с.